

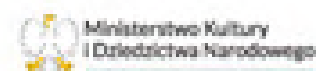
**Z ORĘŻEM
KU WOLNOŚCI**

80. ROCZNICA AKCJI „BURZA” I POWSTANIA WARSZAWSKIEGO

MUZEUM AK - INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA I WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra”

MUZEUM ARMII KRAJOWEJ
im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie

PLAN

1

II wojna światowa

2

Czym było PPP i AK?

3

Tajniki działalności konspiracyjnej

4

Największe akcje AK

5

Akcja "Burza": założenia i przebieg

6

Powstanie Warszawskie

7

Gra

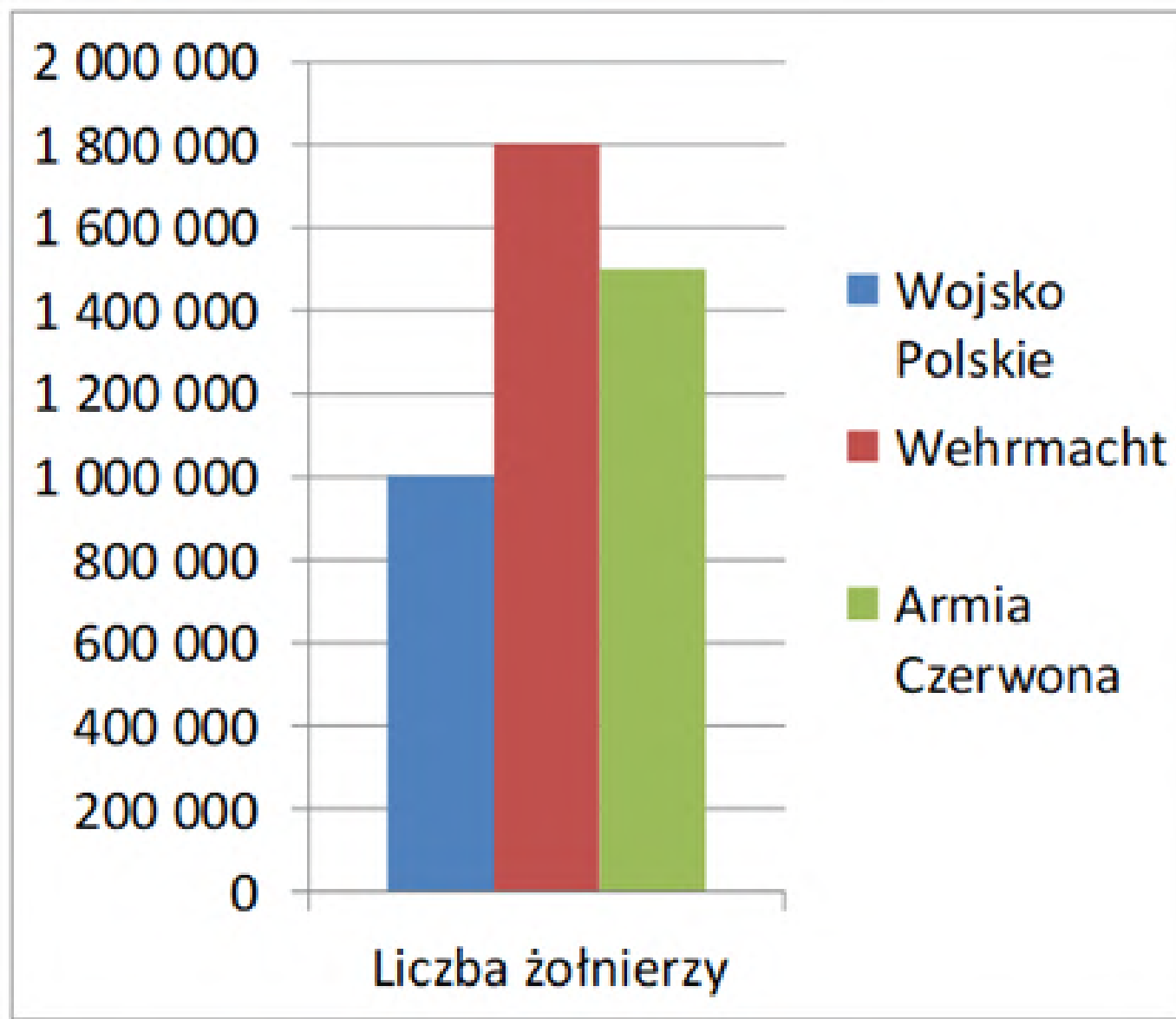
Źródła fotografii zbiory Muzeum AK oraz domena publiczna

II RZECZPOSPOLITA POLSKA

W listopadzie 1918 roku po 123 latach niewoli Polska
odzyskała niepodległość.

Powstała II Rzeczpospolita Polska.

Niespełna 21 lat później Polska została
zaatakowana...

AGRESJA NA POLSKĘ

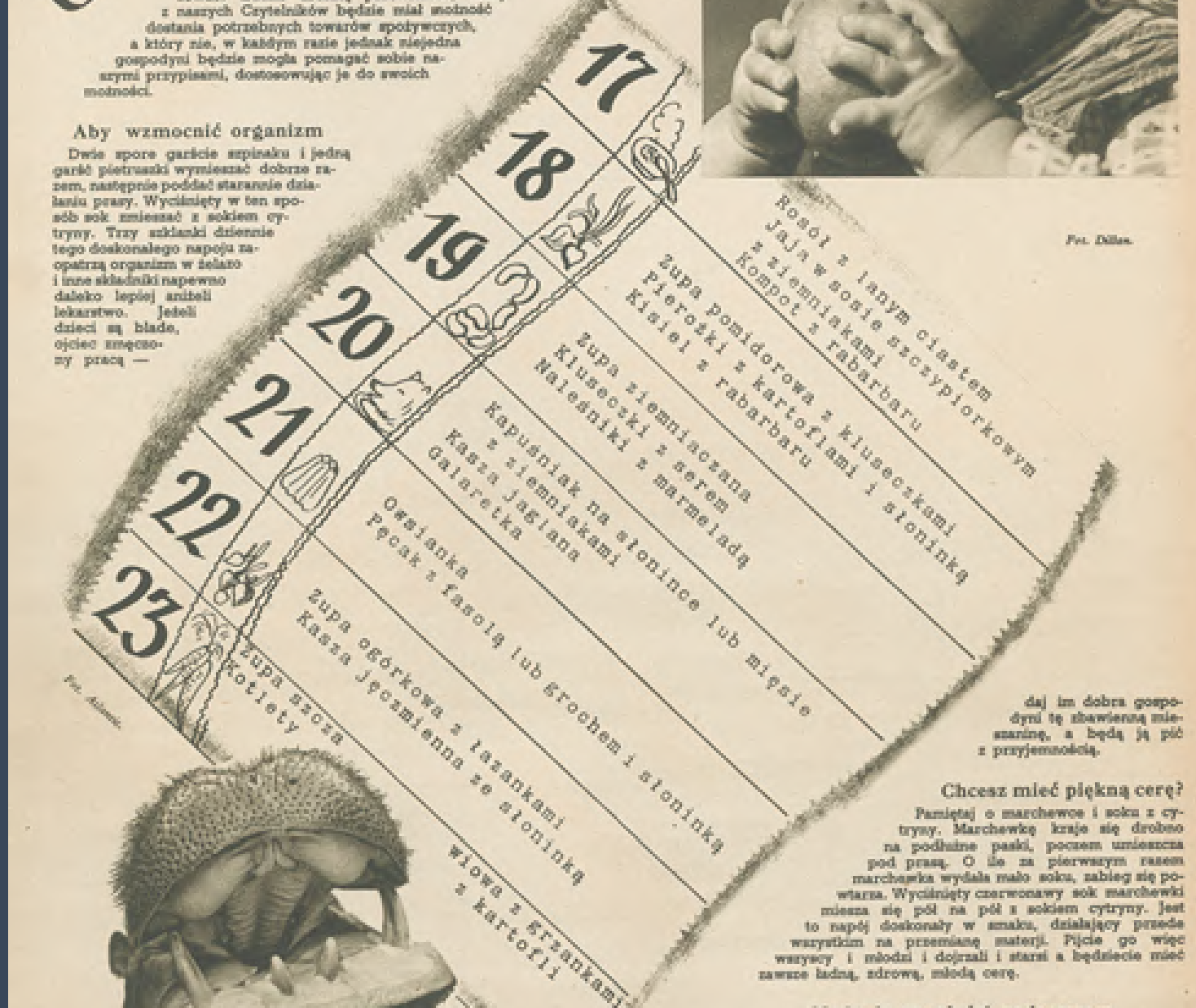
1 września 1939 roku wojska III Rzeszy i Słowacji zaatakowały Polskę.
17 września do grona agresorów dołączył Związek Sowiecki.
Armie najeźdźców były liczniejsze i dysponowały większą ilością sprzętu
wojskowego i pojazdów.

Okupanci podzielili między sobą tereny dawnej Polski.

Ziemie wschodnie przyłączono do Związku Sowieckiego.

Natomiast obszary, które przypadły Niemcom:

-
- The map illustrates the administrative divisions of Poland in 1939, following the invasion by Germany and the Soviet Union. The territory is divided into several regions, each with a specific color and name in both Polish and German/Russian. The legend at the bottom explains the various lines and colors used to denote different types of boundaries and territorial acquisitions.
- Legend:**
- granica Polski 1 września 1939 (01.09.1939)
 - granica Wolnego Miasta Gdańska 1 września 1939
 - granice państwowe 1 września 1939 (pozostałych państw)
 - linia podziału Polski pomiędzy III Rzeszą i ZSRR ustalona 23.08.1939 "Traktatem o granicach i przyjaźni III Rzesza-ZSRR"
 - linia podziału Polski pomiędzy III Rzeszą i ZSRR ustalona 28.09.1939 "Niemiecko - radzieckim traktatem o granicach i przyjaźni"
 - tereny przekazane Słowacji przez III Rzeszę
 - tereny włączone do Republiki Litewskiej 10.10.1939
 - tereny włączone do Litewskiej SRR 06.11.1940

OGRANICZENIA

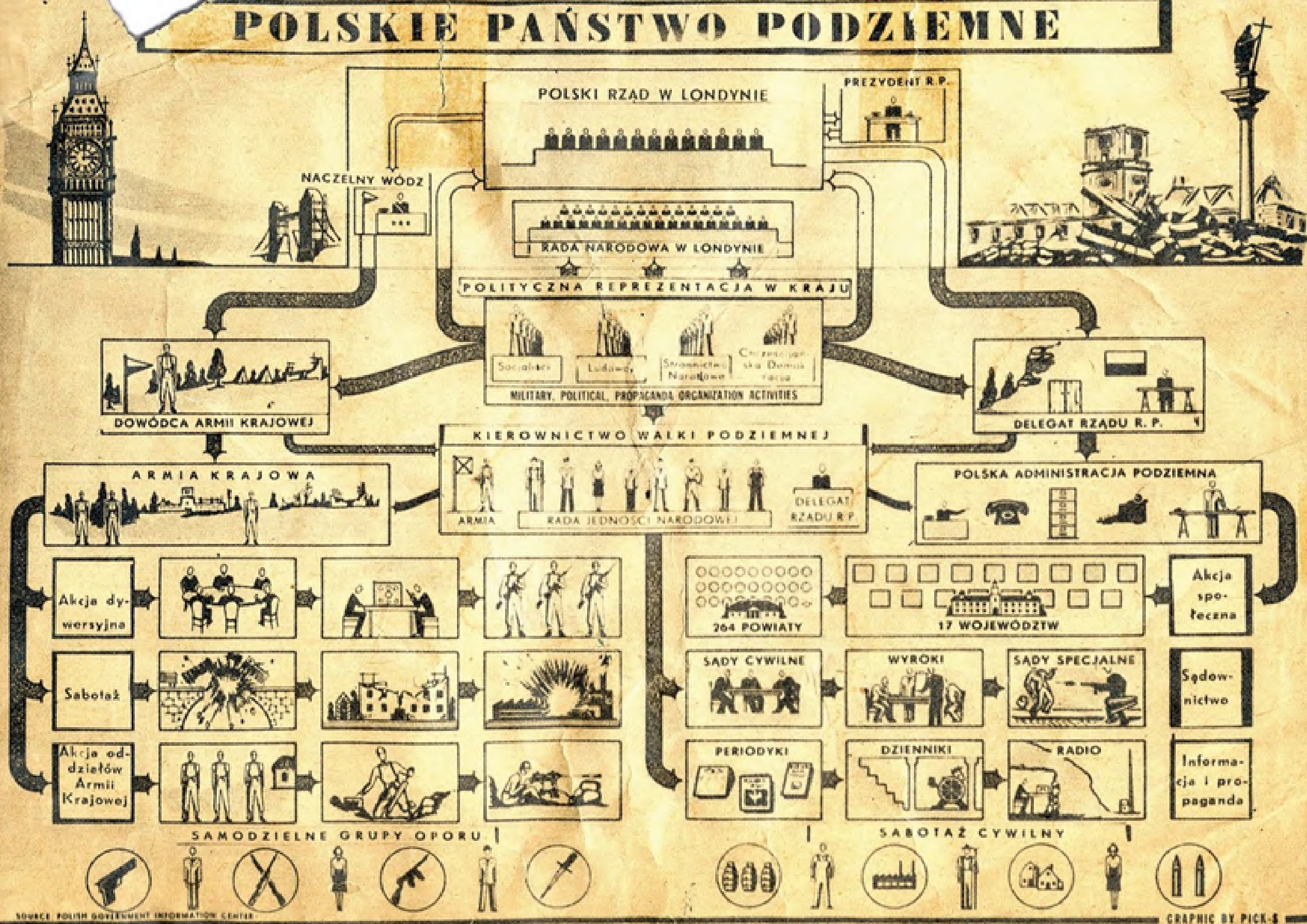
Niemieccy okupanci walczyli z polską tożsamością i kulturą. Zwalczali inteligencję. Polakom przyszło żyć w ekstremalnie ciężkich warunkach. Pomimo trudów część osób wybrała walkę.

WARUNKI EGZYSTENCJI

Polakom przyszło się zmierzyć z trudnymi warunkami ekonomicznymi. Codziennością była ciężka praca i głodowe przydziały żywności.

POLSKIE PAŃSTWO PODZIEMNE

Źródło: Instytut Pamięci Narodowej

POLSKIE PAŃSTWO PODZIEMNE

RAMIĘ ZBROJNE PPP

Sily zbrojne PPP

27 IX 1939 r. – Służba Zwycięstwu Polski

13 XI 1939 r. – Związek Walki Zbrojnej

14 II 1942 r. - Armia Krajowa

Źródło: domena publiczna (Wikipedia)

ETAPY WALKI

1

KONSPIRACJA

2

**POWSTANIE
POWSZECHNE**

3

**ODTWARZANIE SIŁ
ZBROJNYCH**

SPOSOBY WALKI

SABOTAŻ

DYWERSJA

PARTYZANTKA

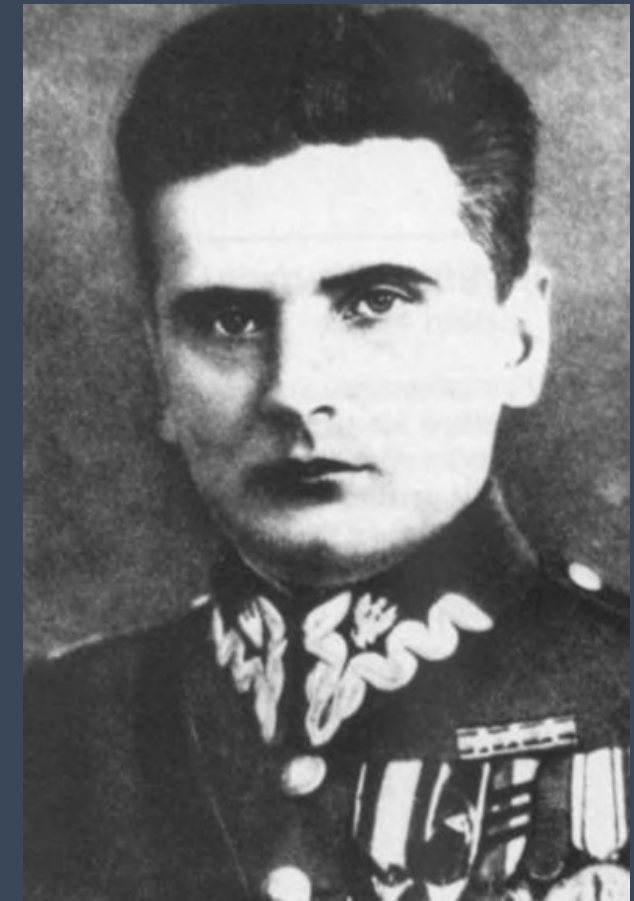
DOWÓDCY PODZIEMIA

MICHAŁ KARASZEWICZ-TOKARZEWSKI

KAZIMIERZ SOSNKOWSKI

STEFAN ROWECKI-GROT

DOWÓDCY PODZIEMIA

TADEUSZ BÓR- KOMOROWSKI

LEOPOLD OKULICKI

W obliczu Boga Wszemogącego i Najświętszej Marii Panny Królowej Korony Polskiej kładę swą rękę na ten święty Krzyż, znak meki zbawienia, przysięgam być wiernym Ojczyźnie mej Rzeczypospolitej Polskiej, stać nieugięcie na straży Jej honoru i o wyzwolenie Jej z niewoli walczyć ze wszystkich sił aż do ofiary mego życia. Prezydentowi Rzeczypospolitej, rozkazom Wodza oraz wyznaczonego przezeń dowódcy armii krajowej będę bezwzględnie posłuszny, a ta zemsta niezlomnie dotrzymam cokolwiek by mnie spotkać miało.

Przyjmuję Cię w szeregi żołnierzy armii polskiej walczącej z wrogiem w konspiracji o wyzwolenie Ojczyzny. Tym obowiązkiem będzie walczyć z bronią w ręku. Zwycięstwo będzie Twoją nagrodą, zdrada karana jest śmiercią.

PRZYSIĘGA

Pseudonimy.
Ze względu na bezpieczeństwo członkowie organizacji podziemnych nie używają swych nazwisk ani imion, lecz posługują się pseudonimami. Pseudonim jest to albo przybrane nazwisko lub imię, albo nazwa jakiegoś zwierzęcia czy przedmiotu, czy wreszcie jakiś oderwany wyraz, mający oznaczać daną osobę. W wypadku posługiwania się nazwiskami istnieje wielka łatwość dekonspiracji całego szeregu osób. powiedzmy, że ktoś aresztowany zakamuje się na "śledztwie" i mówi pseudonimy, bo tylko te zna, policja staje wtedy przed zagadnieniem b. trudnym do rozwiązania. Podanie nazwisk byłoby równoznaczne z wydaniem wyroku na te osoby. Ze względu na bezpieczeństwo należałoby dobierać takie pseudonimy, by zwrócenie się do kogoś na ulicy: panie Korabie, Oście, Wilku, Szarotko i tp. może wydać się zainteresowanym b. podejrzane. U wielu lepiej jest wybierać sobie na pseudonim imię, bądź to własne - zmienione/np. jeżeli używa się swoje Halina zmienić je można na Halszka, Halka, Lusia i tp./, bądź któregoś z innych imion, nadanych na chrzcie. Tłumaczenie jest wtedy zupełnie jasne: nie lubię tego imienia, więc używam zmienione lub inne.

Spotkania
Spotkania są podstawą bezpośredniego porozumienia się przełożonych z podwładnymi i na odwrót. Ze względu na miejsce dzielą się spotkania na kontakty uliczne i spotkania w lokalach.

PSEUDONIM

LEGENDA

POCZĄTKI W KONSPIRACJI

Kennort Krakau
Miejsce wystawienia

Kreish. Krakau Distrikt Krakau
Starostwo powiat. Okręg

Kennummer IV/126 117
Numer rozpoznawczy

Gültig bis 15. II 1948
Ważne do

Name Lielinski
Nazwisko

Geburtsname (b. Ehefrau)
Nazwisko panięskie (u mężatek)

Vorname Ryszard Edmund
Imię

Geboren am 12. VIII. 1914
Urodzony (a) w dn.

Geburtsort Krakau
Miejsce urodzenia

Kreish. Krakau Distrikt Krakau
Starostwo pow. Okręg

Land Kraj

Beruf } erlernter wyuczony } Arbeiter
Zawód } ausgeübter wykonywany }

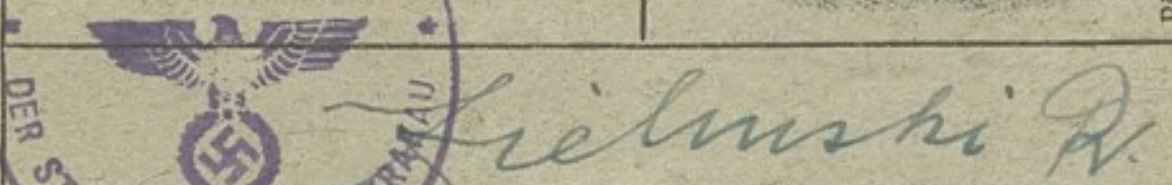
Religion röm-kath.
Wyznanie

Besondere Kennzeichen /
Szczególne znaki rozpoznawcze

DER STADTHAUPTMANN
GENERALGOUVERNEUR

rechter Zeigefinger
palec wskazujący prawej ręki

linker Zeigefinger
palec wskazujący lewej ręki

Unterschrift des Kennkarteninhabers
Podpis posiadacza karty rozpoznawczej

Krakau den 15. II 1948
cnia

Der Stadthauptmann der Stadt Krakau
Ausstellungsbehörde
Władza wystawiająca
Im Auftrag
Rurzwilf
Unterschrift des ausfertigenden Beamten
Podpis sporządzającego urzędnika

Dienststempel
Pieczęć służbowa

AMTLICHE VERMERKE UWAGI URZĘDOWE

Der Kennkarteninhaber wohnt
Posiadacz karty rozpoznawczej mieszka
in Krakau Strasse Koelna 16 W. 14
ulica

Kreis. KRAKAU
Starostwo powiat.
Dienststempel
Pieczęć służbowa

Lielinski
Unterschrift der Meldebehörde
Podpis urzędu meldunkowego

ab
od
in Strasse
w ulica

Kreish.
Starostwo powiat.

Dienststempel
Pieczęć służbowa

Unterschrift der Meldebehörde
Podpis urzędu meldunkowego

ab
od
in Strasse
w ulica

Kreish.
Starostwo powiat.

Dienststempel
Pieczęć służbowa

Unterschrift der Meldebehörde
Podpis urzędu meldunkowego

ab
od
in Strasse
w ulica

Kreish.
Starostwo powiat.

Dienststempel
Pieczęć służbowa

Unterschrift der Meldebehörde
Podpis urzędu meldunkowego

KENNKARTE

możemy tak zmylić oczywistość "wkładz", że przejdą nad tym do porządku dziennego. Przy przewożeniu czy przenoszeniu pism czy materiałów pamiętać musimy, że jeżeli wyznaczono nam termin doręczenia, a w drodze napotkamy jakieś nieprzewidziane trudności/zatrzymanie czy katastrofa pociągu/ musimy mimo wszystko starać się nie opóźnić przesyłki. Działamy wtedy na własną rękę starając się za wszelką cenę zdobyć jakiś środek lokomocji. Brak inicjatywy jest w podobnych wypadkach rzeczą nie do darowania.

Lokale.

Lokale dzielą się na trzy zasadnicze grupy:

a/Lokale zebrani. Na lokale tego rodzaju powinno się wybierać mieszkania, w których zebranie się kilku osób może być zawsze usprawiedliwione. Najczęściej są to mieszkania prywatne członków. Przy wyborze lokalu należy zwracać baczność uwagę na akustykę mieszkania, obecność osób trzecich np. lokatorów, wreszcie na możliwości ułożenia pretekstu zebrania, nie rzucającego się w oczy. Pamiętać należy, że zbyt częste używanie do zbiorów tego samego lokalu łatwo wpadnie w oczy. Dlatego też ze względów bezpieczeństwa należałoby je zmieniać jak najczęściej.

b/Lokale skrzynki pocztowe. Są to lokale w których następuje wymiana różnego rodzaju pism i materiałów organizacyjnych. Wybiera się na nie gabinety lekarskie i dentystyczne, kancelarie adwokackie i różnego rodzaju biura - w tym celu, aby każdej chwili łatwo było można wytłumaczyć dużą ilość osób uczęszczających tam. Rzecz oczywista, że przychodzenie regularne w tych samych dniach i o tym samym czasie byłoby niepożądane, a nawet wręcz nieostrożne.

c/Lokale magazyny. Są to miejsca, w których przechowywane są materiały i sprzęt organizacyjny/przeważnie jakieś składy lub piwnice/. Lokale tego rodzaju są rzadko uczęszczane, znane tylko tym, którzy materiał przywożą lub odwożą. Nie należy skupiać w jednym magazynie sprzętu tego samego rodzaju, ponieważ w razie odkrycia do, placówka może być zupełnie pozbawiona na pewien czas danej rzeczy. O wiele rozsądniej jest umieszczać w każdym z magazynów materiały różnego rodzaju.

Preteksty do spotkań, rozmów i zebrani.

Każde spotkanie czy zbiórka powinna mieć jakiś ułożony pretekst, któryby jak najnaturalniej tłumaczył spotkanie osób nie znających swych nazwisk, miejsc zamieszkania ani biur. Przejdźmy krótko wszystkie możliwe przypadki spotkań. Dajmy na to kontakt uliczny dwu osób, znających tylko swe pseudonimy. Należy sobie wyobrazić miment, w którym podchodzi do nich konfident i należy odpowiedzieć na pytania: "O czym panowie rozmawiali?" i "Skąd się panowie znacie?" Trzeba dodać, że najczęściej bezpośrednio po aresztowaniu osoby te zostają rozdzielone, a tożsamość odpowiedzi może przyczynić się nawet do zwolnienia aresztowanych. W wypadku wymienionym powyżej, tj. kiedy osoby spotkają się nie znając się zasadniczo, należy poznanie upozorować spotkaniem na plaży, w Ubezpiecz. Spółk., uprzejmością przy wskazaniu drogi i t.p. Temat rozmowy należy oczywiście także uprzednio omówić. Jeżeli spotkanie ma się odbyć w formie zbiórki w lokalu, trzeba je upozorować, jeżeli uczestnicy się choć trochę znają, lekkojami jęz. niemieckiego, stenografii, uczeniem się roboty sznuraków, turek czy t.p. Można się wtedy tłumaczyć, że lekcje dopiero zaczynamy i jeszcze nie znamy nazwisk. Znajomość z prowadzącym lekcje musi być jednak stanowczo omówiona. P przychodzenie do lokalu skrzynki pocztowej należy upozorować w jeszcze inny sposób. Jeżeli mamy zamiar występować u lekarza albo dentysty jako pacjent, należy z nim omówić przedtem rodzaj choroby, sposób leczenia, środki i t.p. Jeżeli mamy zamiar być klientem adwokata trzeba uzgodnić z nim jakąś sprawę, a wybrać ją należy w ten sposób, by interesy z nią związane nie kolidowały z częstymi odwiedzinami w kancelarii. Jeżeli chodzi o wyjazdy, to również należy zastanowić się zawsze nad celem podróży/chora matka, ślub brata, kupienie taniej jakiejś rzeczy/.

Zachowanie się członków między sobą.

Członkowie organizacji Polski Podziemnej, uświadomieni konspiracyjnie powinni zdawać sobie jasno sprawę, że konspiracja stoi do bezpieczeństwa w stosunku wprost proporcjonalnym/im ściślej zachowanie tajemnicy, tym głębsza świadomość bezpieczeństwa/. Z tej właśnie przyczyny specjalną uwagę musimy zwrócić na stosunki pozasłużbowe między poszczególnymi jednostkami. A więc przede-

wszystkiem członkowi e, którzy zawarli znajomość służbowo, nie powinni znać

- Działalność polskich konspiratorów była ściśle tajna. Członkowie podziemia zdobywali wiedzę i umiejętności, które umożliwiały im prowadzenie tajnej działalności. Poznawali sposoby zachowywania się w różnych miejscach i sytuacjach.
- Żołnierze i żołnierki ukrywali swoją tożsamość za pomocą pseudonimów.
- Kryptonimy służyły natomiast do ukrywania informacji dotyczących lokalizacji miejsc, o których jest mowa.

Pseudonimy.

Ze względu na bezpieczeństwo członkowie organizacji podziemnych nie używają swych nazwisk ani imion, lecz posługują się pseudonimami. Pseudonim jest to albo przybrane nazwisko lub imię, albo nazwa jakiegoś zwierzęcia czy przedmiotu, czy wreszcie jakiś oderwany wyraz, mający oznaczać daną osobę. W wypadku posługiwania się nazwiskami istnieje wielka łatwość dekonspiracji całego szeregu osób. powiedzmy, że ktoś aresztowany zakamufluje się na "śledztwie" i mówi pseudonimy, bo tylko te zna, policja staje wtedy przed zagadnieniem b. trudnym do rozwiązania. Podanie nazwisk byłoby równoznaczne z wydaniem wyroku na te osoby. Ze względu na bezpieczeństwo należałoby dobierać takie pseudonimy, by zwrócenie się do kogoś na ulicy: panie Korabie, Oście, Wilku, Szarotko i t.p. może wydać się zainteresowanym b. podejrzane. O wiele lepiej jest wybierać sobie na pseudonim imię, bądź to własne - zmienione/np. jeżeli używa się swoje Halina zmieni je można na Halszka, Halka, Lusja i t.p./, bądź któreś z innych imion, nadanych na chrzcie. Tłumaczenie jest wtedy zupełnie jasne: nie lubię tego imienia, więc używam zmienione lub inne.

Spotkania

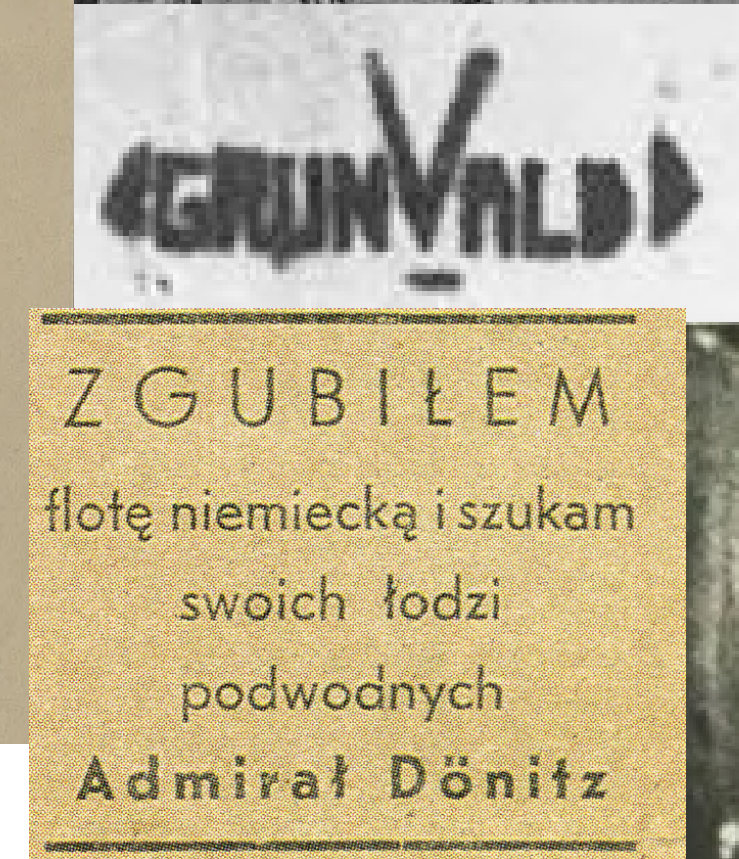
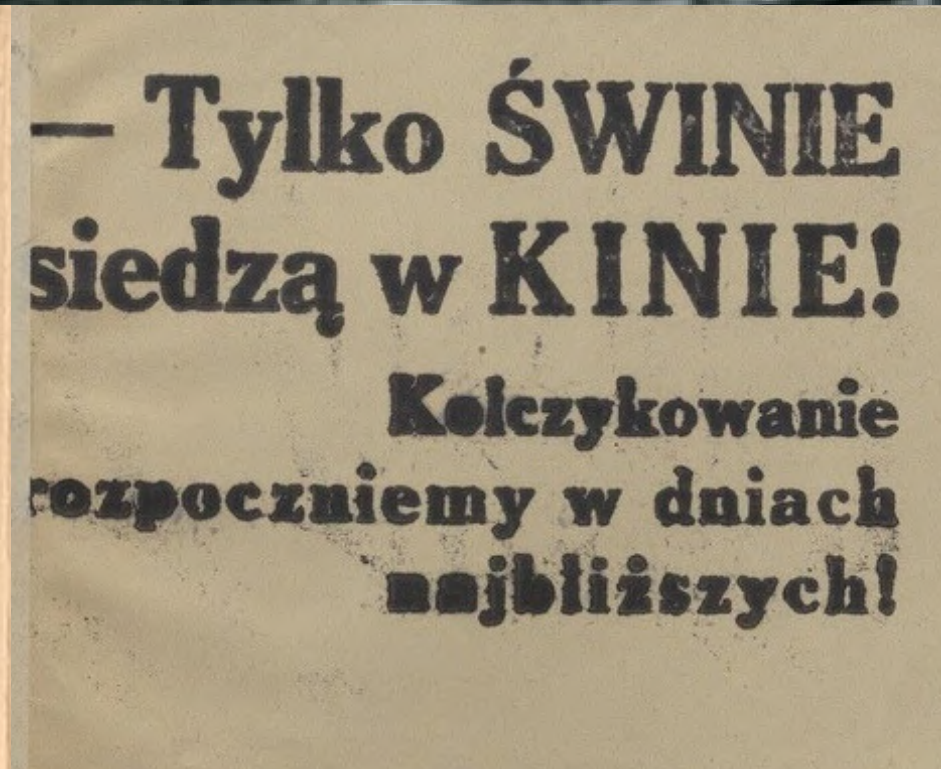
Spotkania są podstawą bezpośredniego porozumienia się przełożonych z podwładnymi i na odwrót. Ze względu na miejsce dzielą się spotkania na kontakty uliczne i spotkania w lokalach.

TAJNIKI SZYFROWANIA

- W początkowym etapie wojny skupiano się m.in. na działalności sabotażowej, szkoleniowej i gromadzeniu zasobów. Ważną umiejętnością było szyfrowanie wiadomości. Poniżej fragment maszynopisu, zawierającego plansze z szyfrem.
- W działalność konspiracyjną zaangażowani byli także najmłodsi, którzy zajmowali się m.in. małym sabotażem, kolportażem, a nawet działalnością wywiadowczą.

Szyfr																						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0												
1	!	P	!	R	!	S	!	t	!	u	!	w	!	y	!	z	!	a	!	b	!	
2	!	0	!	p	!	r	!	s	!	t	!	u	!	w	!	y	!	z	!	a	!	k
3	!	I	!	m	!	n	!	o	!	p	!	p	!	r	!	s	!	t	!	u	!	o
4	!	s	!	t	!	u	!	w	!	y	!	z	!	a	!	b	!	c	!	d	!	l
5	!	k	!	l	!	m	!	n	!	o	!	p	!	r	!	s	!	t	!	u	!	u
6	!	a	!	b	!	c	!	d	!	e	!	f	!	g	!	h	!	i	!	k	!	m
7	!	b	!	c	!	d	!	e	!	f	!	g	!	h	!	i	!	k	!	l	!	n
8	!	c	!	d	!	e	!	f	!	g	!	h	!	i	!	k	!	l	!	m	!	a
9	!	d	!	e	!	f	!	g	!	h	!	i	!	k	!	l	!	m	!	n	!	
0	!	e	!	f	!	g	!	h	!	i	!	k	!	l	!	m	!	n	!	o	!	
wiersz																						

SYMBOLE I HASŁA KONSPIRACJI

Źródła fotografii Muzeum AK oraz domena publiczna (np. Wikipedia, Narodowe Archiwum Cyfrowe)

WYBRANE AKCJE AK

AKCJA „GÓRAL”

- przeprowadzona 12 sierpnia 1943 r. przy ul. Senatorskiej w Warszawie, gdzie uprowadzono samochód bankowy z pieniędzmi o wartości ponad 100 milionów złotych!

AKCJA „WIENIEC”

- akcja przeciwko niemieckiemu transportowi kolejowemu przeprowadzona z 7/8 października 1942 r. W wyniku akcji warszawski węzeł kolejowy był zablokowany przez niemal 12 godzin.

AKCJA „TAŚMA”

- jedna z operacji bojowych Kedywu AK. Jej celem były niemieckie posterunki graniczne pomiędzy GG a terytoriami polskimi włączonymi do III Rzeszy. Realizowana od sierpnia 1943 r.

WYBRANE AKCJE AK

AKCJA „TEXTILWAREN”

akcja przeprowadzona 5 listopada 1943 r.

w Warszawie przez żołnierzy z oddziału „Anatola”. Celem były zakłady odzieżowe „Texil-Zentrale”, produkujące na potrzeby Wehrmachtu. Konspiratorzy zdobyli 150 dużych worków z odzieżą zimową.

AKCJA MEGAFONOWA

•akcja przeprowadzona 3 maja 1942 r. Konspiratorom udało się podpiąć do megafonu na pl. Wilsona w Warszawie. Za jego pośrednictwem wyemitowano specjalną audycję zawierającą m.in. polskie marsze wojskowe oraz „Rotę”.

ATAK NA KASYNO PRZY AL. SZUCHA

•przeprowadzona w Warszawie 19 maja 1942 r. skierowana przeciwko środowiskom kolaborującym z Niemcami. Tego dnia na terenie kasyna doszło do zamachu bombowego przeprowadzonego przez Tadeusza Korala i Halinę Karin-Dębnicką.

WYBRANE AKCJE AK

AKCJA KUTSCHERA

- udany zamach żołnierzy Kedywu na Franza Kutschere, dowódcę SS i Policji na dystrykt warszawski GG.

Przeprowadzona w Warszawie 1 lutego 1944 r. przez oddział „Pegaz”.

AKCJA POD ARSENAŁEM

przeprowadzona 26 marca 1943 roku w Warszawie. W jej trakcie udało się uwolnić Jana Bytnara „Rudego” oraz 20 innych więźniów. Operacją dowodził Stanisław Broniewski „Orsza”.

AKCJA „PENSJONAT”

- kryptonim przeprowadzonej przez Kedyw Podokręgu AK Rzeszów Obwód Jasto w nocy z 5 na 6 sierpnia 1943 r. W wyniku akcji wolność odzyskało ponad 60 więźniów.

WYBRANE AKCJE NA WIĘZIENIA

JASŁO

- kryptonim przeprowadzonej przez Kedyw Podokręgu AK Rzeszów Obwód Jasło w nocy z 5 na 6 sierpnia 1943 r. W wyniku akcji wolność odzyskało ponad 60 więźniów.

LIDA

- w nocy z 17 na 18 stycznia 1944 r. grupa 11 żołnierzy AK, bez oddania ani jednego strzału przeprowadziła udaną akcję uwolnienia ok. 70 więźniów.

NOWY WIŚNICZ

- w nocy z 26 na 27 lipca 1944 r. oddział dywersyjny z I batalionu 12 Pułku Piechoty AK przeprowadził udaną akcję uwolnienia 128 więźniów.

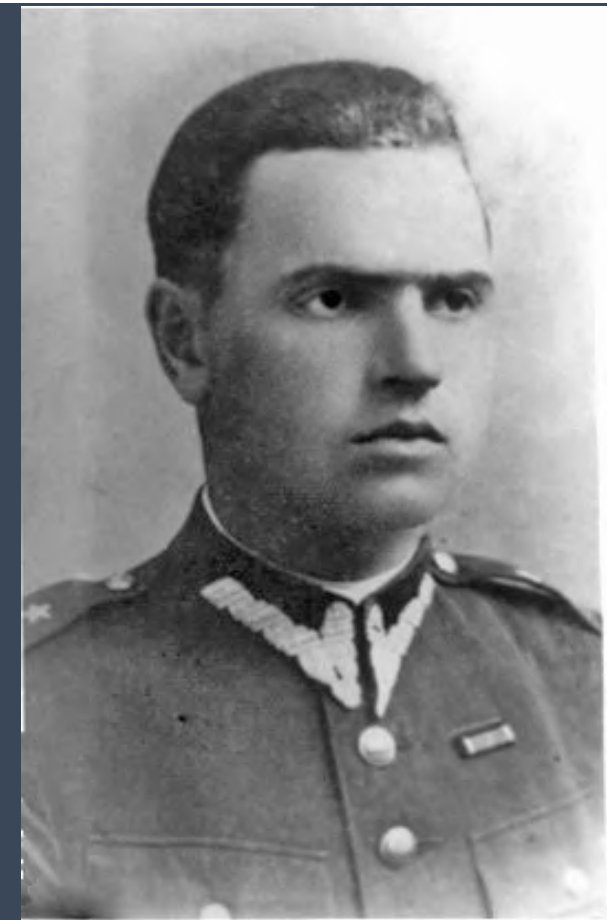
WYBRANI BOHATEROWIE PODZIEMIA

EMIL FIRLDORF "NIL"

WITOLD PILECKI

JAN PIWNIK "PONURY"

WYBRANI BOHATEROWIE PODZIEMIA

ELŻBIETA ZAWACKA

JAN NOWAK JEZIORAŃSKI

ALEKSANDRA MIANOWSKA

W czasie wycofywania się Niemców z ziem polskich pod naporem sowieckim, w miarę przesuwania się frontu bojowego ku zachodowi, Armia Krajowa miała podejmować wzmożoną walkę z Niemcami. Oddziałom AK, biorącym udział w walce przeciw Niemcom, dowództwom terenowym AK oraz przedstawicielom podziemnej administracji cywilnej nakazano ujawniać się wobec wkraczających wojsk sowieckich, reprezentować wobec nich prawowite władze Rzeczypospolitej i spełniać rolę gospodarza w swym kraju. Całość tej akcji nazwano "Burzą". Ponadto nakazano Krajowi utrzymać w dalszym ciągu gotowość do powszechnego powstania zbrojnego na wypadek gwałtownego załamania się Niemiec pod ciosami Aliantów.

Akcja "Burza" trwała od 4 stycznia 1944r. (na Wołyniu) do stycznia 1945 r.

27 WOŁYŃSKA DYWIZJA PIECHOTY

początki Akcji "Burza"

Źródło: domena publiczna (Wikipedia)

EKWIPUNEK

OPERACJI „OSTRA BRAMA”

OPERACJA OSTRA BRAMA

walki AK o Wilno rozpoczęły się w dniu 7 VII 1944 r. Brało w niej udział ok. 5,5 tys. żołnierzy AK. Do walki włączyły się także siły sowieckie. 13 lipca oddziały AK i Armii Czerwonej zajęły miasto.

WALKI O LWÓW

Trwały od 22-27 lipca 1944 roku. W walkach uczestniczyło ok. 3 tys, żołnierzy AK. Żołnierze AK byli owacyjnie witani i przyjmowani przez lwowian. W walkach wzięli także udział Sowieci, którzy rozbili i aresztowali polskich żołnierzy. Podobnie postąpili z dowództwem lwowskiego AK.

REPUBLIKA PIŃCZOWSKA

24 lipca 1944 r. Polacy rozbili posterunek policji granatowej w Ractawicach na terenie Inspektoratu AK „Maria”, na czele którego stał wówczas mjr Bolesław Nieczuja-Ostrowski „Tysiąc”. Republika Pińczowska obejmowała teren na pograniczu ziemi krakowskiej i kieleckiej. nazywana Rzeczpospolitą kazimiersko-proszowicką. Bitwa pod Skalbierzem (5.8) Niemcy zlikwidowali Republikę Pińczowską do 15 sierpnia 1944 r.

Akcja "Burza" przebiegała różnie w różnych okręgach. przyszedł czas na wyzwanie grupowe. Podzielimy się na 16 mniejszych grup. Na podstawie informacji zawartych na planszach przygotujcie krótki opis na temat przebiegu akcji "Burza" w danym okręgu.

AKCJA BURZA W RÓŻNYCH OKRĘGACH

OPERACJA MOST III

Została przeprowadzona nocą z 25 na 26 lipca 1944 r.

Na lądowisku pod Tarnowem, wylądował aliancki samolot Douglas C-47, Skytrain tzw. Dakota, na pokładzie którego znajdował się m.in. słynny kurier Jan Nowak-Jeziorański, który miał wytyczne dotyczące wybuchu

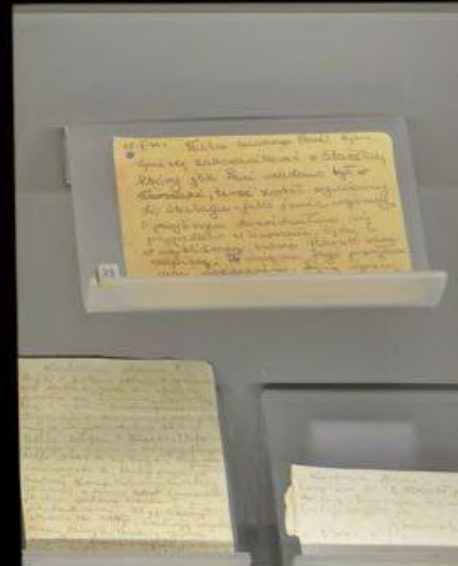
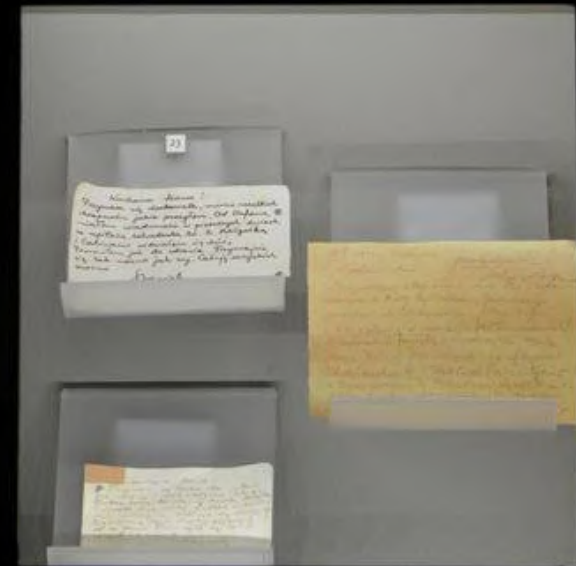
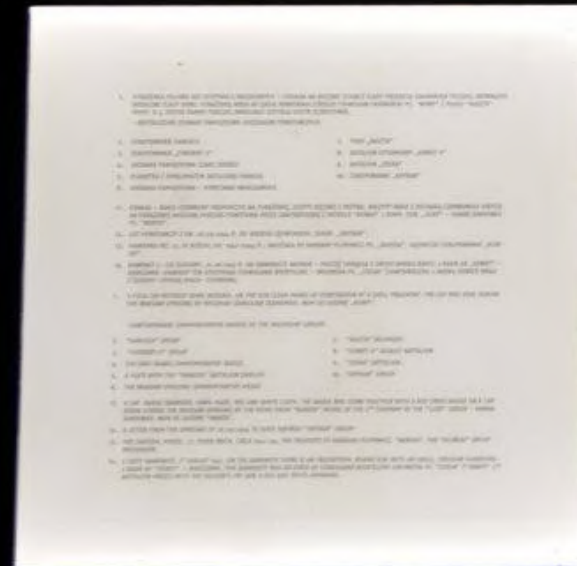
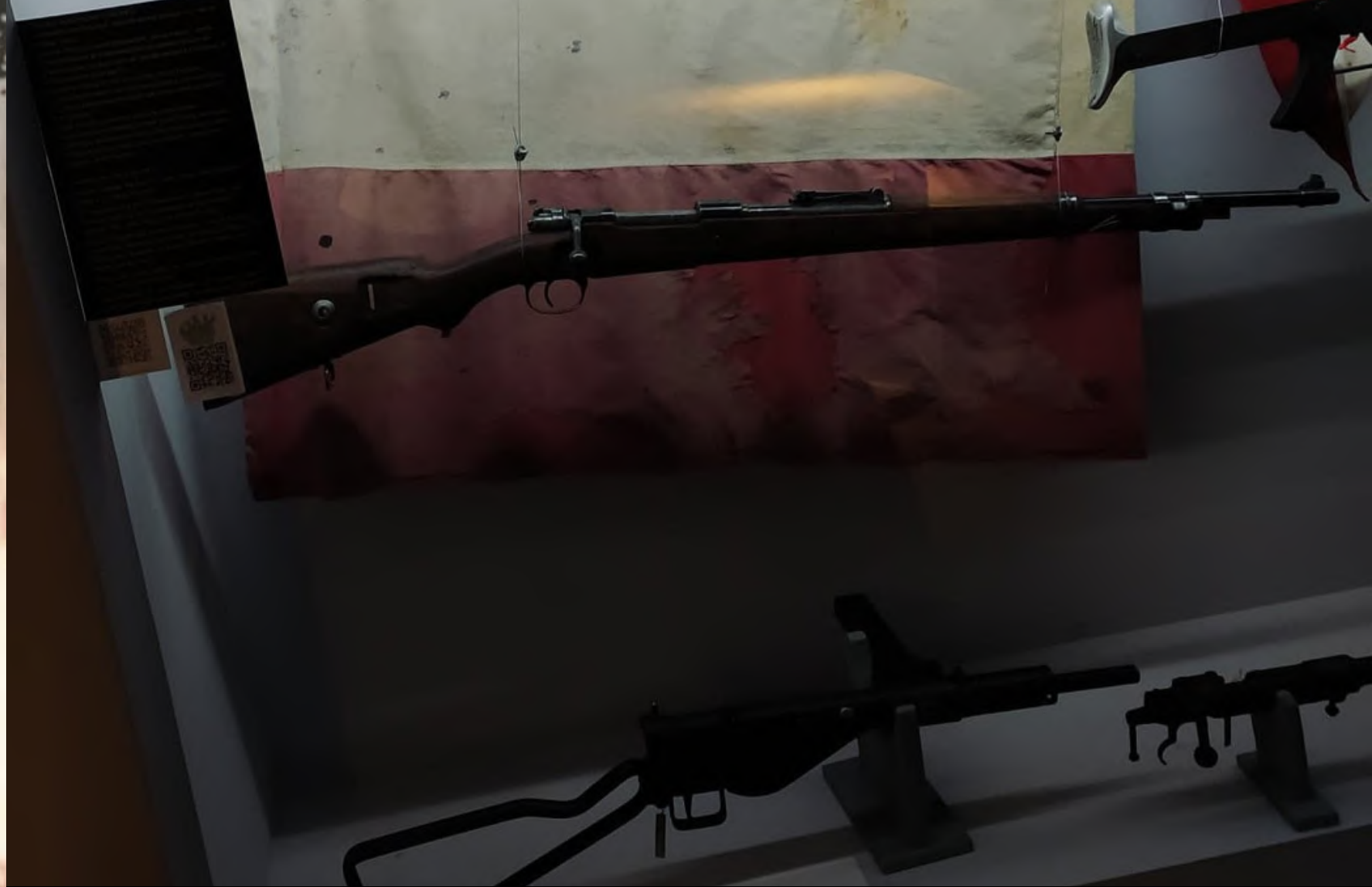
Najcenniejszym ładunkiem były zdobyte przez wywiad AK części rakiet V2 oraz ich dokumentacja opracowana przez polskich naukowców. Wywiezieni zostali: Józef Retinger, Tomasz Arciszewski, Tadeusz Chciuk-Celt, Czesław Miciński i Jerzy Chmielewski. Próby wystartowania z lądowiska „Motyl” trwały kilkadziesiąt minut.

Oblicza się, że przy produkcji straciło życie nawet 60 000 więźniów. Próby rakiet przeprowadzili Niemcy na terenie poligonu w Bliźnie pod Dębicą w listopadzie 1943 r., a pociski kierowane były w rejon Sarnak koło Siedlec.

POWSTANIE WARSZAWSKIE

**„Chcieliśmy być wolni i wolność sobie
zawdzięczać” - Jan Stanisław Jankowski**

SŁY POLSKIE

Po wybuchu Powstania do walki przystąpiły oddziały Warszawskiego Okręgu AK oraz jednostki Kedywu AK. Dołączają się także żołnierze innych organizacji (np. NSZ). Warszawa podzielona było na obwody, a żołnierze walczyli w formacjach Oddziały AK liczyły ok. 55 ty. żołnierzy Tylko 10% z nich ma broń nadającą się do prowadzenia walki w mieście. Zapasy amunicji wystarczające na kilka dni.

GODZINA "W"

pod koniec lipca podjęto decyzję, że Powstanie wybuchnie 1 sierpnia o godzinie 17. Dowódcą Powstania mianowany został Antoni Chruściel ps. Monter. Chociaż pierwsze strzały oddano ok. godz. 13:50 – Żoliborz – żołnierze batalionu „Kiliński” zaatakowani podczas ewakuacji broni

SIERPIEŃ

Tego samego dnia, już po godzinie „W” Powstańcy zajęli m.in. najwyższy gmach Warszawy -budynek TU „Prudential”, wyzwolono np. niektóre części Śródmieścia. W kolejnych dniach powstańcy zajęli niemal całe Śródmieście , sporą część Woli i Żoliborza, a także mniejsze obszary na terenie Ochoty i Mokotowa

W kolejnych dniach Powstańcy zdobyli m.in. gmachy PWPW, Poczty Głównej, Elektrowni, Dworca Poczтового, Pałacu Mostowskich oraz Arsenatu. 5 sierpnia żołnierze „Zośki” wyzwolili obóz KL Warschau („Gęsiówkę”). 20 sierpnia Powstańcy zajęli budynek PAST-y.

Źródła fotografii zbiory Muzeum AK, oraz domena publiczna

POJAZDY POWSTAŃCÓW

W rezultacie walk Powstańcom udało się przejąć sprzęt należący do przeciwników. Doszło także do tragicznej sytuacji. 13 sierpnia eksplodował niemiecki czołg-pułapka, wcześniej zabijając ok 300 osób.

KUBUŚ

Część sprzętu Polacy przygotowywali na własną rękę. Do historii przeszedł pojazd pancerny "Kubuś", który powstał w wyniku przeróbek naniesionych na samochód marki Chevrolet.

WRZESIEŃ

Przyczynił się do tego m.in. brak należytego wsparcia ze strony aliantów. Niemcy zajęli m.in. Stare Miasto i Powiśle. 13 września zniszczyli mosty m.in. Poniatowskiego i Gdański. Pod koniec września kapitulowali Powstańcy walczący na Mokotowie i Żoliborzu. 29 września odbyła się bitwa pod Jaktorowem, która zakończyła się rozbiem grupy AK „Kampinos”.

W związku z zaistniałą sytuacją doszło do rozmów kapitulacyjnych. w rezultacie o godz. 20.00 czasu niemieckiego (21.00 czasu polskiego) ustały działania wojenne w Warszawie. Powstanie upadło. Po 63 dniach walki - ucichło wszystko...Z Warszawy wyszło kilkanaście tysięcy cywilów.

Źródła fotografii zbiory Muzeum AK, oraz domena publiczna

PAŹDZIERNIK – KONIEC WALKI

W rezultacie 2 października o godz. 20.00 czasu niemieckiego (21.00 czasu polskiego) ustały działania wojenne w Warszawie. Powstanie upadło. Po 63 dniach walki - ucichło wszystko...Z Warszawy wyszło kilkanaście tysięcy cywilów. Ostatni polski batalion ostłonowy broń złożył 9 października.

KONSEKWENCJE

- Straty ludzkie – szacuje się, że w czasie Powstania zginęło około 18 000 żołnierzy i 180 000 cywili, a około 15 000 osób trafiło do niemieckiej niewoli po kapitulacji.
- stolica została niemal całkowicie zniszczona, około 85% zabudowy miejskiej. Ponadto zniszczonych lub zagrabionych zostało wiele dzieł sztuki. Zabytkowe budynki, zabudowa Starego Miasta, pomniki, biblioteki, muzea i archiwa zostały zrównane z ziemią

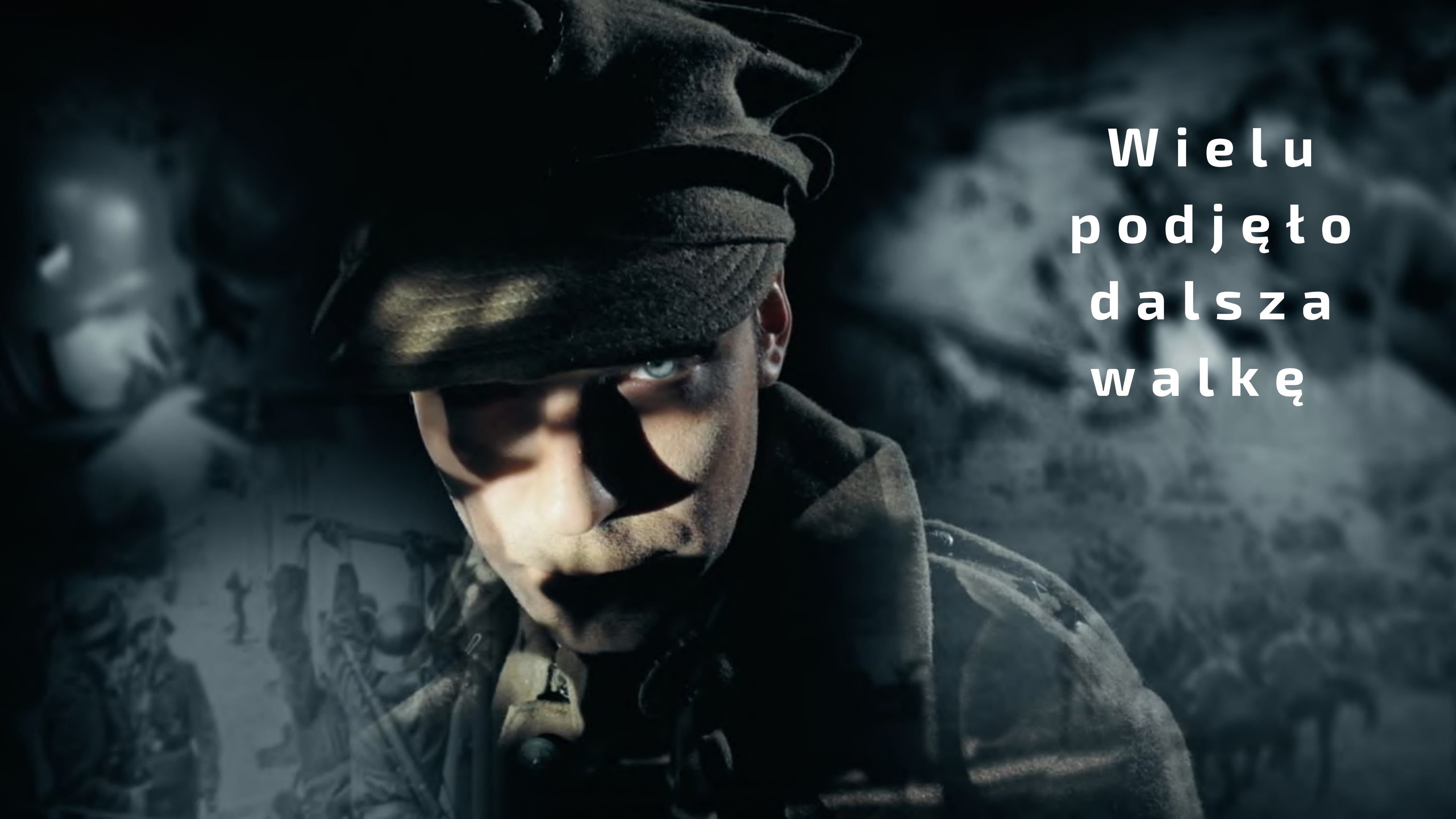
Po upadku Powstania, Armia Czerwona kontynuowała swój marsz i opanowywała kolejne tereny. W ślad za nią podążali m.in. funkcjonariusze NKWD, którzy brutalnie rozprawiali się z akowcami. Trzeba było przygotować się do funkcjonowania w nowych realiach.

gen. Leopold Okulicki ps. Niedźwiadek, który to w obliczu nowej rzeczywistości i w dniu 19 stycznia 1945 r. rozwiązał formalnie struktury Armii Krajowej. W rozkazie napisał m.in. *Dalszą swą pracę i działalność prowadźcie w duchu odzyskania pełnej niepodległości Państwa i ochrony ludności polskiej przed zagładą.*

Ostatecznie Polska znalazła się pod kontrolą Związku Sowieckiego, co doprowadziło do utworzenia komunistycznego rządu.

Źródło: domena publiczna (Wikipedia)

Wielu
podjęło
dalszą
walkę